

[Formanden.]

4) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om stats-tilskud til nedsættelse af den amtskommunale beskatning og om omlægning af denne og den sognekommunale ejendomsbeskatning samt om forøgelse af statens andel af folkepensionsudgifterne [af Thisted Knudsen m. fl.].

Mødet hævet kl. 14⁵.

12. møde.

Torsdag den 15. december kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler landbrugsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om udlån til statshusmandsbrug m. m. og

forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet.

Med skrivelse af dags dato fremsender socialministeren beretning om den 44. internationale arbejdskonference, der blev afholdt i Genève i 1960. Beretningen, hvoraf eksemplarer er omdelt, vil blive optaget i Folketingstidende, tillæg B.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Landbrugsministeren (Skytte): Herved har jeg den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om udlån til statshusmandsbrug m. m. og forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet.*

Ved de 2 lovforslag søges de fornødne midler til gennemførelsen af udlånsvirksomheden til de nævnte formål stillet til rådighed for finansåret 1961-62.

Idet jeg med hensyn til forslagene enkelte bestemmelser tillader mig at henvise til de bemærkninger, der er knyttet til forslagene, skal jeg anføre følgende:

I forslaget til lov om udlån til statshusmandsbrug m. m. er rådighedsbeløbene for det kommende finansår ansat til samme beløb som i den gældende udlånslov.

Derimod foreslås forhøjelser af de gældende satser for jordkøbslån, byggelån, etableringslån og lån til omlægning til gartneridrift.

Maksimumsbeløbene for jordkøbslån foreslås forhøjet med 2 000 kr., og beløbene bliver herefter: til almindelige husmandsbrug 22 000 kr., undtagelsesvis 26 000 kr., og til gartnerier og havebrug 12 000 kr., undtagelsesvis 15 000 kr. Disse forhøjelser må formentlig betegnes som særdeles beskedne på baggrund af den fortsatte stigning i jordpriserne.

Maksimumsbeløbene for byggelån foreslås forhøjet med 4 000 kr., og beløbene bliver herefter: til almindelige husmandsbrug 63 000 kr., for større brug dog 66 000 kr., undtagelsesvis 71 000 kr., til gartnerier og havebrug 57 000 kr. og til stamparceller 71 000 kr. De herved foreslåede forhøjelser ligger noget over den af det statistiske departement konstaterede stigning i byggeomkostningerne ved opførelse af husmandsbygninger, der i tiden fra 15. august 1959 til 15. august 1960 har udgjort 4,69 pct., for et husmandsbrug udstyret med tidssvarende tekniske installationer dog kun 4,31 pct. Det må imidlertid herved tages i betragtning, at låntagerne — trods de i tidligere år foretagne forhøjelser af lånesatserne — selv har måttet afholde en stadig større del af byggeudgifterne. Det siger sig selv, at dette forhold, hvorved der lægges beslag på en ret betydelig del af ansøgerens beskedne driftskapital, kan være til stor skade for igangsættelsen af de nye brug.

Ud fra den opfattelse, at boliger på landet bør søges ligestillet med boliger i byerne på de almindelige hygiejniske områder, foreslås der endvidere åbnet adgang til ud over det almindelige lånebeløb til byggeri at bevilge et yderligere lånebeløb på indtil 7 000 kr. i de tilfælde, hvor husmandsbrug straks ved opførelsen forsynes med de mere påkrævede tekniske installationer såsom trykvandsforsyning, vandkloset, brusebad, septiktank m. m. samt evt. centralvarme. Det foreslåede lånebeløb vil ganske vist kun dække en del af disse udgifter, men det er min opfattelse, at der herved

[Landbrugsministeren.]

vil blive givet en yderst værdifuld håndsrækning i retning af en tilfredsstillende etablering af de nye husmandsbrug. Det til disse formål ydede lånebeløb indgår i det samlede lånebeløb, men det indgår dog ikke i det beløb, der lægges til grund ved beregningen af den rente- og afdragsfri del af lånet.

Maksimumsbeløbet for etableringslån foreslås forhøjet med 700 kr. til 7 700 kr. Endvidere foreslås der tilvejebragt hjemmel for forhøjelse af etableringslånet med indtil 300 kr. til 8 000 kr. i de tilfælde, hvor der i forbindelse med brugets oprettelse gennemføres en hensigtsmæssig læplantning.

Maksimumsbeløbene for lån til omlægning til gartneridrift foreslås forhøjet med 2 000 kr., og beløbet bliver herefter 12 000 kr., i særlige tilfælde 18 000 kr.

Forslaget indeholder endvidere enkelte bestemmelser, der dels tager sigte på en administrativ forenkling med hensyn til terminsopkrævningen, inden lånet er fuldt udbetalt, dels tager sigte på en nærmere klarlæggelse af tidspunktet for spærreprioritetens ophør.

Endelig er der i forslaget optaget enkelte bestemmelser, der vil virke som ændringer i statshusmandsloven.

For det første foreslås der tilvejebragt udtrykkelig hjemmel for administrationen til i forbindelse med ydelse af tillægslån at kræve konvertering af de ældre i låntagers ejendom indestående statshusmandslån.

For det andet foreslås der indsat en bestemmelse om fastsættelse af retningslinjer for nedsættelse eller eftergivelse af det tilsvarende renteefterbetaling, som ifølge statshusmandsloven påhviler en låntager, for så vidt han har haft rentefrihed for en del af lånet og statens efterbetalingskrav er hjemlet i lånedokumentet. Der tages her ved sigte på tilvejebringelse af et sæt bestemmelser, der kan sikre en mere ensartet behandling med hensyn til efterbetalingskravets rækkevidde henholdsvis ved ejerskifter og ved frivillig konvertering udenfor ejerskiftetilfælde. Ved udformningen af disse bestemmelser vil man i øvrigt søge at lægge vægt på tilvejebringelse af retningslinjer, som kan give såvel ejeren som eventuelle købere mulighed for på forhånd

inden for visse rammer at overskue efterbetalingskravets rækkevidde.

I forslaget til lov om udlån til arbejderboliger på landet er rådighedsbeløbene for det kommende finansår ligeledes optaget med samme beløb som i den gældende udlånslov, medens maksimumsbeløbene for såvel jordkøbslån som byggelån foreslås forhøjet under hensyn til den fortsatte stigning i jordpriserne og byggeomkostningerne.

Maksimumsbeløbene for jordkøbslån foreslås således forhøjet med 300 kr. fra 1 500 kr. til 1 800 kr., i særlige tilfælde med 200 kr. fra 1 800 kr. til 2 000 kr., medens maksimumsbeløbene for byggelån foreslås forhøjet med 2 000 kr. fra 24 500 kr. til 26 500 kr., under særlige omstændigheder fra 26 500 kr. til 28 500 kr.

Ud fra lignende overvejelser som dem, der ligger til grund for det i forslag til lov om udlån til statshusmandsbrug indeholdte forslag om tilvejebringelse af hjemmel for ydelse af et særligt lånebeløb til disse boligernes forsyning med tidssvarende tekniske installationer, foreslås der her åbnet adgang til ud over det almindelige lånebeløb til hyggeri at bevilge et yderligere lånebeløb på indtil 2 000 kr. til dækning af udgifterne til supplerende tekniske installationer såsom vandkloset, bad og eventuelt centralvarme.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale de to lovforslag til det høje tings velvillige og hurtige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om sandflugtens bekæmpelse.

Valgt blev: *Evald Kristensen, Bladt, Hjortnæs, Lund Jensen, Th. Mikkelsen, K. Axel Nielsen, Poul Nilsson, Chr. Thomsen, Axel Sørensen, Heilesen, Jens Chr. Christensen, Foged, Helga Pedersen, H. C. Toft, Baagø, Thestrup og Vivike.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændring af lov om udførsel af kød m. m.

Valgt blev: *Chr. Thomsen, Bladt, Th. Mikkelsen, Viola Nørlov, Chr. Rasmussen, P. A. Rasmussen, Elna Syvertsen, Teichert, Jens P. Jensen, Søren Jensen, Niels Eriksen, Heilesen, Anker Lau, Niels Ravn, H. C. Toft, Weikop og Aksel Larsen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændring i lov om handel med foder- og gødningsstoffer samt grundforbedringsmidler.

Valgt blev: *Teichert, Albertsen, Bladt, Lund Jensen, Evald Kristensen, Th. Mikkelsen, Viola Nørlov, Chr. Thomsen, Jens P. Jensen, Niels Eriksen, Johs. Hansen, Ejnar Hansen, Østergaard, Niels Ravn, Clausen (Olufskjær), Reedtz-Thott og Morten Lange.*

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om statstilskud til nedsættelse af den amtskommunale beskatning og om omlægning af denne og den sognekommunale ejendomsbeskatning samt om foregelse af statens andel af folkepensionsudgifterne [af Thisted Knudsen m. fl.].

(Forslaget til folketingsbeslutning findes i tillæg A. sp. 145, fremsættelsen i tidenden sp. 90).

Sagen sættes til forhandling.

Indenrigsministeren (Hans R. Knudsen): Det forslag til folketingsbeslutning om ændring af den amtskommunale beskatning m. v., som partiet venstre og det konservative folkeparti her har fremsat, er jo identisk med de forslag, som de samme to partier fremsatte henholdsvis i foråret og umiddelbart forud for novembervalget. Jeg kan derfor ved denne lejlighed i nogen grad henvide til de bemærkninger, som min forgænger fremkom med, da forslaget behandlede i tinget den 26. april 1960, og i øvrigt henvide til den diskussion, der dengang blev ført derom.

Den tidligere indenrigsminister anførte i foråret, at regeringen ikke kunne gå ind for

forslaget som sådant, men at regeringen stillede sig imødekommende over for tanken om en reform på dette område. Han oplyste, at det, man fra regeringens side kunne tænke sig, var at arbejde henimod en fiksering af ejendomsskylden til sogne- og amtskommuner samt en udvidelse af amtskommunernes beskatningsgrundlag gennem en amtskommunal udskrivning på sognekommunerne. Udskrivningen på sognekommunerne skulle dog ikke alene ske i henhold til de skattepligtige indkomster, men der skulle ved fordelingen på sognekommunerne også tages andre fordelingskriterier i betragtning. Regeringen mente heller ikke, at sognekommunerne skulle udskrive bidrag til amtskommunerne udelukkende på indkomsterne.

I åbningstalen før valget udtalte statsministeren i overensstemmelse hermed, at regeringen agtede at fremsætte forslag om en reform af den amts- og sognekommunale ejendomsbeskatning, en reform, der tilsigtede statens og kommunernes overtagelse af hovedparten af de beløb, der hidtil er udskrevet som amtskommunal grundskyld, ligesom man ville foreslå en fiksering af de amts- og sognekommunale bygningskatte svarende til, hvad der allerede gælder i hovedstaden og i købstæderne. For at lette gennemførelsen af denne reform og for samtidig at give såvel by- som sognekommuner visse lettelser i byrdefordelingen ville regeringen foreslå, at staten overtager kommunernes direkte andel af folkepensionen.

De retningslinjer, der er angivet i disse udtalelser, danner stadig grundlaget for regeringens opfattelse af, hvordan en reform på dette område skal gennemføres. Jeg kan også godt sige, at det er regeringens hensigt at fremkomme med forslag herom i begyndelsen af det nye år.

En reform efter disse retningslinjer vil give mulighed for en sund udvikling af den amtskommunale udskrivning, ligesom den vil kunne danne basis for en udjævning af den amts- og sognekommunale ejendomsbeskatning på et passende niveau.

Det er netop især yderligere på dette punkt, at vi fra regeringens side mener at det her foreliggende forslag rammer forkert. For hvad er det, der sker efter oppositionspartiernes forslag? Ja, der sker en fuldstændig omlægning af de amtskommunale